

Batman İdare Mahkemesi'ne

İşbu belge UYAP üzerinden
Avukat Tarık Gülerüz'ün
e-imzası ile gönderilmiştir.
Tarih: 06.07.2022 Saat: 12.50
Ref. No: 10564613434

8 Temmuz 2022

Dosya No: 2022/455 E.

Davacı Abdulbari Koç

Vekili Avukat Tarık Gülerüz
Avukat Dr. Zahide Altunbaş Sancak
Avukat İ. Selin Nacar Öztürk

Eski Büyükdere Cad. 9/77 İz Plaza Giz, Maslak
İstanbul

Davalılar 1. Batman Valiliği
2. Batman Belediyesi

Konu Davalı Batman Valiliği tarafından sunulan
06.06.2022 tarihli birinci savunma dilekçesine
cevaplarımızın sunulmasıdır.

§ Açıklamalar

Batman ilindeki hava kirliliği nedeniyle müvekkilin duçar olduğu zarardan sorumlu idarelere karşı ikame ettiğimiz huzurdaki davada, davalı Batman Valiliği 25.03.2022 tarihli dava dilekçemize karşı cevaplarını 06.06.2022 tarihinde Sn. Mahkeme'ye sunmuştur.

Davalı Batman Valiliği cevap dilekçesinde özetle;

- Batman'daki havanın kirli olduğu ve bu kirliliğin ısınmada kalitesiz kömür kullanımı, anız yangınları ve taşıt kullanımından kaynaklandığı ve bu konularda

gerekli çalışmaların yapıldığı,

- ii. Sanayi tesislerinden kaynaklanan hava kirliliğinin önlenmesi bakımından çeşitli mekanizmalara başvurarak gerekli denetimlerin gerçekleştirildiği,
- iii. Ne var ki Batman ilinde hava kirliliğine sebep olan unsurların etkili bir şekilde önlenemesinin piyasa gerekçeleri ile uyuşmadığı,
- iv. Kaldı ki Abdulbari Koç'un hastalığı ile hava kirliliği arasındaki illiyet bağının mevcudiyetini gösteren somut bir veri bulunmadığı,

iddia ve savunmalarına yer vermiştir. Mesnetsiz, kaçamak ve hukuki dayanaktan yoksun bu iddialara tarafımızca cevap verme zorunluluğu doğmuştur. **Şöyle ki;**

I. DAVALI BATMAN VALİLİĞİ İLDEKİ HAVANIN KİRLİ OLDUĞUNU CEVAP DİLEKÇESİNDE İKRAR ETMİTİR. DOLAYISIYLA HAVA KİRLİLİĞİ, İSPATI GEREKEN TARTIŞMALI BİR OLGU OLMAKTAN ÇIKMIŞTIR.

1. Davalı Valilik cevap dilekçesinde, Batman ilindeki hava kirliliğine ilişkin bilimsel verilere dayanan açıklamalarımıza tek tek cevap verse de bu açıklamalar neticesinde Batman ilinin hava kirliliği seviyesinin yüksek olduğu olgusu açıkça ikrar edilmiştir.
2. Hemen belirtmek gerekir ki, bizzat davalı Batman Valiliği tarafından sunulan ve PM10 değerlerinin gösterildiği tabloda, 2005 yılından bu yana değin PM10 değerlerinin sınır değerlerin altına hiç düşmediği görülmektedir:

Batman İl Hava İzleme İstasyonu Değerleri		
Yıl	PM10 (µg/m ³)	SO ₂ (µg/m ³)
2005	116	99
2006	120	59
2007	137	40
2008	103	25
2009	138	9
2010	142	13

2011	113	13
2012	109	16
2013	97 (60*)	39 (20*)
2014	90 (60*)	40 (20*)
2015	92 (56*)	12 (20*)
2016	68 (52*)	10 (20*)
2017	62 (48*)	13 (20*)
2018	45 (44*)	18 (20*)
2019	44 (40*)	3 (20*)
2020	58	6
2021	160	9

3. Nitekim, dava dilekçesinin ekinde yer alan Prof. Dr. Ülkü Alver Şahin'in Batman ilinin hava kirliliğine dair yaptığı araştırmalar neticesinde hazırladığı bilimsel mütalaada da PM10 değerlerinin sınır değerleri aştığı açıkça ortaya konulmuştur [Bkz. dava dilekçesi para. 43].
4. Gerçekten de 2005 ile 2021 tarihleri arasında toplam 3852 gün PM10 ölçümünde ulusal günlük ortalama sınır değerinin aşıldığı ve bu değerlerin %63'ünün sınır değerlerin üzerinde olduğu sabit olup, havanın kirli olduğu bilimsel verilerle ortaya konulmaktadır [Bkz. dava dilekçesi para. 32].
5. Dava dilekçesinde de belirttiğimiz üzere, Batman ilinde kullanılan kömürün kalitesiz olması, hava kirliliğini büyük oranda etkilemektedir. Davalı Batman Valiliği, kömür kalitesine ilişkin yaptığı açıklamada, "doğalgaza geçişin piyasa gerekçeleri ile uyuşmadığı" savunmasında bulunarak, hava kirliliğinde böylesine etkisi olan bir hususun il müdürlüğünü aşan bir konu olduğunu belirtmiş; eş deyişle ekonomik kalkınmanın insan sağlığından üstün tutulduğu ifade etmiştir.
6. Bu çerçevede, Batman ilinde havanın kirli olduğu ve davalı Batman Valiliği tarafından sınır değerleri yıllar boyunca aşan bu kirliliğin önlenmesi adına yalnızca piyasa gerekçeleri ile uyduğu ölçüde adımların atılabildiği belirtilmiştir.
7. Dolayısıyla, davalı Batman Valiliği tarafından kirliliğin kabul edilmesi ve tarafımızca dava dilekçesinin ekinde sunulan, bir yılı aşkın bir çalışma neticesinde hazırlanmış uzman mütalaalarında yer alan bilimsel veriler karşısında, Batman'daki hava kirliliğinin tespiti hususunda bilirkişi raporuna yahut ilave araştırmaya lüzum kalmamıştır.

II. MÜVEKKİL ABDULBARİ KOÇ'UN HASTALIĞI İLE HAVA KİRLİLİĞİ ARASINDA İLLİYET BAĞININ TESİS EDİLMEDİĞİNE İLİŞKİN İDDİALAR HUKUKİ DAYANAKTAN YOKSUN OLUP İLLİYET BAĞININ MEVCUDİYETİ DAVA DİLEKÇEMİZ EKİNDE SUNULAN RAPORLAR İLE SABİTTİR.

8. Davalı Batman Valiliği cevap dilekçesinde, birden çok defa müvekkil Abdulbari Koç'un yaşı ile dava konusu hastalığın yaşam süresi karşılaştırılarak Batman ilindeki hava kirliliği ile müvekkilin hastalığı arasında illiyet bağının tesis edilmediğini iddia etmiştir.
9. Hal böyle olmakla beraber, bir vatandaşın hastalığına ilişkin ortalama yaşam

süresinin, mahkemeye erişim hakkını ne ölçüde sınırlandırdığı izaha muhtaçtır. Elbette ki, müvekkil Abdulbari Koç'un dava konusu uyuşmazlığı mahkeme önüne taşıyabilme ve bu uyuşmazlığın etkili bir şekilde karara bağlanmasını isteyebilme hakkı mevcut olup bu hak müvekkilin yaşından ve hastalığının ortalama yaşam süresinden bağımsızdır.

10. Diğer yandan, dava dilekçemizde de tüm istatistiki verilerle izah ettiğimiz üzere, müvekkilin hastaneye başvurduğu tarihlerdeki hava kirliliği değerleri kolaylıkla tespit edilebilir olup, müvekkilin hastalığı ile Batman ilindeki hava kirliliği arasındaki paralellik açıkça görülmektedir [**Bhz. dava dilekçesi para.67-70**].
11. Dahası, hava kirliliğinin orak hücreli anemi hastalarını olumsuz etkilediği, krizlerini tetiklediği ve hatta oraklaşmaya neden olduğu dava dilekçesinde referans verilen çok sayıda bilimsel rapor ve veri ile de ortaya konulmuştur.
12. Nitekim, idare kural olarak yürüttüğü kamu hizmeti ve meydana gelen zarar arasında illiyet bağı kurulabilen zararları tazminle yükümlü olup, idari eylem ve/veya işlemlerden doğan zararlar, idare hukuku kuralları çerçevesinde, kusursuz sorumluluk ilkeleri gereği tazmin edilmektedir.
13. Yine 2872 sayılı Çevre Kanunu md.28 hükmünde de çevre zararları yönünden kusursuz sorumluluk ilkesi açıkça benimsenmiştir.
14. Bir başka ifadeyle, davalı Batman Valiliği, havayı temiz tutmakla yükümlü olup, bu yükümlülüğün yerine getirilmesinde herhangi bir kusur değerlendirilmesine dahi yer yoktur. Keza "ekonomik gerekçeler" de bu sorumluluğu ortadan kaldırmaz.
15. Bu çerçevede, hava kirliliğinin orak hücreli anemi hastalarının sağlığını ciddi bir şekilde olumsuz etkilediği bilimsel çalışmalarla kanıtlanmış [**Bhz. dava dilekçesi 68. para. 33. dipnot**] ve müvekkilin uğradığı zarar ile hava kirliliği arasında uygun illiyet bağı kurulmuştur.

§ Netice ve Talep

Yukarıda açıklanan ve Sn. Mahkeme tarafından re'sen dikkate alınacak tüm nedenlerle, kanaatimizce tekemmül etmiş olan huzurdaki dosya kapsamında;

1. Davalı Batman Valiliği'nin cevap dilekçesinde ileri sürdüğü ve hukuki dayanaktan yoksun tüm iddiaların **reddine** ve davanın **kabulüne**,
2. Yargılama giderleri ile vekalet ücretinin davalı idarelere yükletilmesine

dair karar verilmesini talep ederiz. **08.07.2022**

Saygılarımızla,

Davacı Abdulbari Koç

V e k i l l e r i

Avukat Tarık Güleryüz

Avukat Dr. Zahide Altunbaş Sancak

Avukat İ. Selin Nacar Öztürk

e-imzalıdır

